A°. 1840. N°. 108.

LEYDSCHE COURANT.

MAANDAG, 7 SEPTEMBER

NEDERLANDEN.

LEYDEN, 6 September.

Onder de daden van edele zelfopoffering, welke van tijd tot tijd in onze stad vermgt worden, en waarvan wij steeds gewoon zijn melding te maken, behoort ook deze: In den namiddag van laatstleden Vrijdag viel het driejarig zoontje van *H. van Iperen*, Schipper op Utrecht, op de Apothekarsdijk in het water en was weldra in het midden der ruime gracht gedreven, toen de [illegible] Heer *H. Gevers*, Lid van den Raad en Griffier van het Kan tongeregt, aldaar voorbij kwam, niet aarselde om in het water te springen, aldus het kind gelukkig redde en aan deszelfs ouders weder gaf, welke den dank, aan dien edele verschuldigd, diep in hun hart gevoelen. Het kind verkeert thans in vorige gezondheid.

— De Wel-Ed. Gestr. Heer *T. C. Arentsma*, welke eenigen tijd Plaatselijk Commandant alhier geweest is, den rang van Luitenant-Colonel bezat en versierd was met de Militaire Willemsorde en die van den Nederlandschen Leeuw, is den 30sten Augustus te Leeuwarden overleden en den 1sten dezer aldaar met militaire eer ter aarde besteld.

— Onder de onderscheiden benoemingen door Zijne Exc. den Gouverneur-Generaal van Neerlandsch Indië gedaan, behoort ook die van den Sergeant *C. H. J. de Quay Fortmann*, tot 2den Luitenant bij het 7de bataljon.

— Laatstleden Vrijdag middag gebeurde er in onze stad een droevig ongeluk, daar een gedeelte van den stijger, staande voor de op de Haarlemmerstraat, digt bij de Haven, nieuw gebouwde Roomsche Kerk, waarvan de steenen werden ingevoegd, instorte en drie man, op denzelven werkende, naar beneden vielen, waardoor *A. de Jong*, een oppassend man en gehuwd, doch zonder kinderen, zoodanig gewond werd, dat hij den volgende dag is overleden; een ander verkeert nog in zorgelijke omstandigheden, terwijl de derde, zich weinig bezeerd heeft.

— In een buitengewoon nommer van het *Dagblad van 's Gravenhage* van den 4den dezer, lezen wij de volgende heugelijke tijding:

'S GRAVENHAGE, 4 *September* 1840.

Zoo op het oogenblik kondigt het geschut, met 101 schoten, den bewoners van deze Residentie de heugelijke tijding aan, dat H. K. H. Mevrouw de Erfprinses *van Oranje*, heden middag, kwartier voor één ure, voorspoedig van eenen PRINS bevallen is.

Ter viering van deze blijde tijding wapperen de vlaggen van den stadstoren, van alle openbare gebouwen en uit de woningen van vele ingezetenen, en laat het klokkenspel zich hooren. Een ieder deelt in de regtmatige vreugde van Zijne Majesteit den Koning, die zich bij de geboorte van Zijnen Achterkleinzoon mag verheugen in eene gebeurtenis, welke nog nimmer in het doorluchtig Huis *van Oranje-Nassau* heeft plaats gevonden, dat, namelijk, een Prins van het *vierde* geslacht het levenslicht ziet.

Terstond na de bevalling, heeft Zijne Maj. de Koning zich naar het paleis van Z. K. H. den Erfprins begeven, om Hoogstdenzelven geluk te wenschen met de geboorte van Zijnen Zoon; die, zoo de gebeden der Nederlanders worden verhoord, eenmaal het sieraad van zijn geslacht zal zijn, en de welvaart en den roem des Vaderlands zal verhoogen.

Het deswege uitgegeven bulletin is van den navolgenden inhoud:

H. K. H. Mevrouw de Erfprinses *van Oranje* is heden, ten twaalf en een half uur, gelukkiglijk verlost van een Prins.

H. K. H. Mevrouw de Prinses en de jonge Prins bevinden zich volkomen welvarend.

(*Get.*) EVERARD. WELLENBERGH.

— *Van den 5den September.* Heden morgen is aan het hôtel van Z. K. H. den Erfprins *van Oranje* het volgende bulletin bekend gemaakt:

H. K. H. Mevrouw de Erfprinses *van Oranje* heeft een redelijken goeden nacht doorgebragt, en bevindt zich, gelijk de jonggeboren Prins, welvarende.

(*Get.*) EVERARD. WELLENBERGH.

— *Van den 6 September.* Heden morgen is aan het Hotel van Z. K. H. den Erfprins *van Oranje*, het volgende bulletin bekend gemaakt:

„H. K. H. Mevrouw de Erfprinses *van Oranje* heeft gisteren een zeer goeden dag doorgebragt en heeft dezen nacht vrij wel geslapen; alles gaat regelmatig. De jonge Prins is welvarende."

(*Get.*) EVERARD. WELLENBERGH.

— De Overste *Spengler*, van de afdeeling grenadiers, heeft zich, kort na de gelukkige bevalling van H. K. H. Mevrouw de Erfprinses *van Oranje*, op last van Zijne Maj. naar Stuttgart begeven, ten einde bij de Koninglijke familie aldaar het berigt dier gelukkige bevalling over te brengen.

— Men meldt ons uit Schiedam de volgende bijzonderheden nopens den geweldigen brand, die het heerlijk beursgebouw dier stad vernield heeft:

SCHIEDAM, 3 *September* 1840.

Gelijk de faam u denkelijk reeds heeft medegedeeld, is onze schoone beurs [illegible] prooi der vlammen geworden. Kwartier vóór 10 ure hoorde ik, [illegible] was. Ik spoedde mij naar buiten, en naauwelijks een eind [illegible], hoorde en zag ik weldra tevens, dat het de beurs gold. [illegible] steeg aan verscheidene kanten uit het voetstuk van den toren. In [illegible] stond de geheele toren in lichte laaije vlam, en verspreidde een magisch licht over de geheele stad. Spoedig, nogtans te laat, waren er de brandspuiten bij. Met ongeloofelijke snelheid verspreidde de vlam zich door het uitgedroogde dak, langs den nergens afgescheiden zolder. Van alle kanten steeg nu een hooge vlam uit het dak naar boven; ook de lijst brandde [illegible], en het geheel leverde een schoon, maar te gelijk huiveringwekkend [illegible]. Terwijl alleen het vooreinde nog brandde, heeft men, langs den [illegible], de goederen van den beursbewaarder en de draagbare instrumenten van de leden van het muzijkgezelschap kunnen redden. Nu zag men achtereenvolgens al wat brand- of smeltbaar was door het vuur vernielen. De spits van den toren viel eerst, gelukkig binnenwaarts, daarna zonk de geheele toren weg met een vreesselijk gekraak. Weldra begon de lijst met een donderend geluid bij stukken neder te ploffen, en droop het gesmolten lood onophoudelijk van alle kanten. De hitte was, toen de toren nog brandde, zoo groot, dat de ruiten van vrij ver verwijderde huizen, zoo niet heet, toch zeer merkbaar warm waren. Een zonderling gezigt leverde het op, toen de Bibliotheek van het Departement der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen*, in brand geraakte. De brandende bladen der boeken stegen al vlammende naar boven, en gaven het beeld van vliegende vlammen. Inmiddels bleef het weder dood stil, en was het gevaar der vonken daardoor voor de nabij gelegene huizen gering. Te 12 ure kwam er eene donderbui op, van een harden wind verzeld. Gelukkig was de toren met het dak toen weg en de brand lager, zoodat de vonken-kolom, die opsteeg, aanmerkelijk verminderd was en het gelukkiglijk bij de beurs bleef. Heden morgen te 12 ure sloeg nog op vele plaatsen de vlam uit, en schoon thans het meeste gebluscht is, zijn er toch voortdurend nog twee brandspuiten bezig. Bijna niet dan het onbrandbare is dus van dit sieraad der stad meer overig, waaraan buitendien elk burger, de meeste om velerlei redenen, verknocht was. Niet alleen de handel is er door bemoeijelijkt; onze Afdeeling der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen*, het muzijkgezelschap, het zanggezelschap, het gezelschap der Roomsche Choristen en *Musici*, de stads teekenschool en andere inrigtingen zijn er door gekrenkt in de voortzetting hunner werkzaamheden, zoo voor nu, als voor den geheelen op handen zijnde winter. In 1787, 88 en 89, onder toezigt van eenen kundigen Italiaan gebouwd, in 1790 het eerst gebruikt, ligt zij bijna juist op haar halve eeuwgetijde in asch. Een ieder was er van ter neer geslagen; ik was van morgen bijna juist zoo te moede, als na het verlies van een' vriend of naastbestaande. Gelukkig echter, ook hier bestaat de hoop tot herleving. De slechte staat van de Schiedamsche nijverheid zoude weinig troostende vooruitzigten met opzigt tot de herbouw opleveren; maar door de goede zorg van ons Stads-Bestuur, daartoe opgewekt door den brand der kerk van Hoorn, is zij vóór korten tijd tegen brandschade verzekerd. De schade is dus zoo bijzonder groot niet; het meeste gemis zal de teekenschool ondervinden aan hare met moeite en allengskens bijeen verzamelde modellen en voorbeelden, en de Maatschappij aan hare Bibliotheek. De eigendommen van het muzijkgezelschap, zoo als de kostbare piano, waren ook op zich zelve nog verzekerd. Wij hopen, dat deze vernieling van den zetel des Schiedamschen handels, en der kunsten en wetenschappen tevens, geen kwaad omen mogen zijn, voor handel en wetenschappen zelve. In deszelfs hoogen ouderdom viel aan het Oude-Mannenhuis de eer te beurt, dat men er den dag na den brand beurs hield, gelijk heden morgen heeft plaats gehad. Het is er echter den Heeren onder eenen stortbui slecht bevallen, zoodat men denkelijk spoedig naar elders zal verhuizen. Hoe de brand ontstaan is, is ten eenemale onbekend. Men zegt door den bliksem, maar dit is zwaar om te verstaan en moeijelijk te begrijpen. Bijzondere ongelukken zijn bij dit algemeene onheil niet voorgevallen. Ik heb nimmer zoo vele vreemdelingen in de stad gezien dan heden. Honderden van nieuwsgierige Rotterdammers, Delfshavenaars en Vlaandingenaars waren hier te zien. Den 4den Mei 1537 brandde hier het Stadhuis af; de brand van dezen nacht was dus wel de grootste, die hier immer is voorgevallen.

— Men meldt uit 's Gravenhage van den 5den September:

De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft in hare zitting van gisteren de twaalf ontwerpen van wet tot wijziging der grondwet, laatstelijk door de Tweede Kamer, in dubbelen getale, aangenomen, insgelijks alle goedgekeurd.

— Heden is, in eene vereenigde zitting van de beide Kamers der Staten-Generaal, de buitengewone vergadering derzelve, door Zijne Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken, op last des Konings, met de volgende aanspraak gesloten:

„EDEL MOGENDE HEEREN!

„Door den Koning gelast zijnde, om de tegenwoordige buitengewone zitting der Staten-Generaal te sluiten, is het mij een genoegen U Edel Mog. met den afloop uwer gewigtige werkzaamheden, geluk te mogen wenschen.

„Bijeen vergaderd om, overeenkomstig de wijze voorschriften onzer grondwet, te oordeelen over het oorbare en nuttige van wijzigingen in die grondwet, welke reeds voorloopig door de wetgevende magt, na rijp beraad, noodzakelijk en wenschelijk waren geoordeeld, hebben U Edel Mog. zich van deze taak gekweten met die waardige bezadigdheid en met dien gemoedelijken ijver, welke het gewigt der zaak zoozeer vorderde.

„Indien het wijzigen der grondwettelijke instellingen van eenen Staat altijd hoogst bedenkelijk is, en, blijkens de ondervinding, maar al te dikwerf met gevoelige schokken en nadeelige gevolgen voor het Volksgeluk gepaard gaat, dan voorwaar, Edel Mog. Heeren, mag men het land gelukkig noemen, waar dit, gelijk hier, met kalmte en eendragt is tot stand gebragt.

„In het gegronde bewustzijn van daartoe naar vermogen te hebben bijgedragen, kunnen U Edel Mog. met voldoening terug zien op uwen volbragten arbeid, die in de gevolgen, onder Gods zegen, moge strekken tot bevestiging en verhooging van het geluk van ons dierbaar Vaderland.

„Dat Vaderland zal zich gewis met den Koning en het Koninglijke geslacht verblijden over het dubbel heil, hetwelk aan hetzelve te beurt viel. Werd voor weinige dagen de heugelijke tijding ontvangen der bevalling van 's Konings beminde dochter, Mevrouw de Prinses *Albert* van Pruissen, op gisteren zag het Koninglijke Huis zich eenen stamhouder geschonken, door de geboorte van een' Prins, van welken 's Konings beminde behuwd Klein-Dochter, Mevrouwe de Erfprinses *van Oranje*, gelukkig is verlost.

„Aller wenschen en gebeden vereenigen zich voor de spoedige herstelling der Doorluchtige Moeder, en voor het behoud van het Vorstelijke Kind, zoo naauw met Nederlands toekomst verbonden, en eenmaal, zoo wij hoopen, een sieraad van den edelen stam, waaruit het is gesproten.

„In naam des Konings verklaar ik deze buitengewone zitting der Staten-Generaal gesloten te zijn."

— Naar men verneemt heeft het Zijne Maj. behaagd, Jhr. *O. van Swinderen van Rensuma*, Voorzitter van de Tweede Kamer gedurende de afgeloopene gewone en buitengewone zitting van deze Kamer, te benoemen tot lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

— Naar men verneemt is door Zijne Maj., bij onderscheiden besluiten, autorisatie verleend tot de daarstelling, onder daarbij vermelde bepalingen, van Christelijke afgescheiden gemeenten te Meppel, te Smilde, te Almkerk en te Emmikhoven.

— Zijne Maj. heeft tot Burgemeester der gemeente Koudekerk benoemd den heer *A. Piek.*

— Door Zijne Maj. is aan de R. C. gemeente te Nistelrode, in Noord-Braband, eene Rijks subsidie verleend van *f* 4000, tot gedeeltelijke voorziening in de kosten van herstel en vergrooting van het bestaande kerkgebouw of het stichten eener nieuwe kerk.

— Sedert de laatst gedane bekendmaking, zijn door de belanghebbenden geligt de navolgende door Zijne Maj. verleende octrooijen:

Een octrooi, in dato 7 Februarij 1840, voor den tijd van vijftien jaren, van af 13 Januarij 1837, verleend aan *T. Turnbull*, woonachtig te Withby, in Engeland, domicilium verkozen hebbende bij Mr. *J. W. Gefken*, Advocaat te 's Gravenhage, op de invoering van eene verbeterde wijze om den toegang des stooms tot de cylinders van stoomwerktuigen, die met uitzetting werken, te regelen.

Een octrooi, in dato 17 Mei 1840, voor den tijd van tien jaren verleend aan de gebroeders *van Heusden* te 's Hertogenbosch en Oisterwijk, op de uitvinding van een werktuig, door hen genaamd *Snellooper*, dienstig om personen en goederen met voldoende snelheid over ijzeren-spoor-, straat- en klinker-wegen te vervoeren, zonder gebruik van stoom- of paardenkracht.

Een octrooi, in dato 30 Junij 1840, voor den tijd van vijf jaren verleend aan *R. B. ten Hove* te Groningen, op de uitvinding van een werktuig ter bespoediging van den vervoer van aarde bij het graven van vaarten en kanalen en het aanbrengen van aarde bij het aanleggen van zeedijken.

Een octrooi, in dato 3 Julij 1840, voor den tijd van tien jaren verleend aan *J. Vickers*, woonachtig te Londen, domicilium verkozen hebbende bij *C. C. Uhlenbeck* te Amsterdam, op de invoering van een verbeterden toestel tot voortstuwing van booten en andere vaartuigen.

Een octrooi, in dato 3 Julij 1840, voor den tijd van vijf jaren verleend aan *D. J. van Boom* te Utrecht, op de uitvinding eener œconomische vervaardiging van vloer- en voetmatten, en van de bereiding van zoogenaamd wol uit dezelfde grondstof.

Een octrooi, in dato 18 Julij 1840, voor den tijd van vijftien jaren verleend aan *J. C. Hesselmijer*, *M. le Marchand*, *M. J. Rosen*, *H. J. Rosen* en *P. Hout*, te Amsterdam, op de uitvinding om de stoomkracht toe te passen op de kunst van diamant-slijpen.

Een octrooi, in dato 26 Julij 1840, voor den tijd van vijf jaren verleend aan *J. E. Schölderer* te Rotterdam, op de uitvinding van verbetering van vuurwerk onder ruw- en disteleerketels, ten einde het aan stuk stoken der ketels en het doorschieten te beletten, met besparing tevens van een gedeelte der brandstoffen, welke men gewoonlijk bezigt.

— Van wege het Gouvernement is ter kennis gebragt aan de Besturen, wie zulks mogt aangaan, dat, wanneer de gebouwen, dienende voor kazernen, stallingen, enz., niet in voldoenden staat worden gebragt of gehouden, de garnizoenen uit zoodanige plaatsen worden verlegd.

— Gisteren is, ter gelegenheid van de heugelijke geboorte van eenen telg uit het regerend stamhuis, de eerste steen gelegd van de antieke schilderijzaal, welke, zoo als reeds vroeger gemeld is, achter het paleis van den Prins *van Oranje* wordt gebouwd.

Deze steen, uit wit marmer, met eenen blaauwen marmeren rand, vervaardigd, is door den Prins zelven gelegd, en prijkt met het volgende opschrift in vergulde letters:

GEBOUWD
en
EERSTE STEEN GELEGD
door
Z. K. H. WILLEM GEORGE FREDERIK,
PRINS VAN ORANJE, enz. enz.
Op den heugelijken geboortedag van Hoogstdeszelfs eersten Kleinzoon, op den 4 September des jaars 1840.

Bij deze gelegenheid was de plaats voor het leggen van den steen met de Nederlandsche-, Wurtembergsche- en Oranje-vlaggen, alsook met eikenloof en bloemen, versierd. De ondernemer van dit werk, de heer *J. E. van Ellinkhuizen*, heeft daarbij eene gepaste aanspraak gehouden, terwijl tevens eenige door hem vervaardigde coupletten zijn gezongen.

— Men meldt uit Amsterdam van den 2den September:

Den 29sten l. l. is alhier, onder voorzitting van den heer *A. des Amorie van der Hoeven*, Voorzitter der tweede klasse, gehouden de drie en dertigste algemeene vergadering van het *Koninglijk Nederlandsche Instituut van Wetenschappen*, *Letterkunde* en *Schoone Kunsten*; waarbij de vaste Secretaris dier klasse, de heer Mr. *S. Iz. Wiselius*, het Secretariaat waarnam. De werkzaamheden, waartoe deze algemeene vergadering beschreven was, ten einde gebragt zijnde, werd de heer *J. Bosscha*, Voorzitter der derde klasse, tot algemeenen Voorzitter voor het volgend Instituuts-jaar aangekondigd, ten gevolge waarvan, de werkzaamheden van het algemeen Secretariaat zijn overgegaan op den heer Mr. *C. A. den Tex*, vasten Secretaris der laatstgenoemde klasse.

— *Van den 3den September.* Het genootschap: *Ter Bevordering der Heelkunde*, alhier, vierde op gisteren, eene algemeene vergadering, het feest van zijn vijf en twintigjarig bestaan; waarbij de Hoogleeraar *Tilanus*, als voorzitter, in eene gepaste aanspraak, de stichting en lotgevallen van deze wetenschappelijke instelling herdacht, en den wensch uitte, om den werkkring des genootschaps, overeenkomstig den tegenwoordigen stand der wetenschappen, uit te breiden. Dien ten gevolge werd het voorstel aangenomen, dat, aangezien de heelkunde haar licht van de geneeskunde behoort te ontleenen, er voortaan ook geneeskundigen als gewone leden zouden worden opgenomen, en de bemoeijingen van het genootschap zich niet enkel tot de heelkunde, maar ook tot de geneeskunde zouden bepalen. Nadat dan ook de heeren: *A. G. Resler*, Med. Dr. et Chir. Majoor, te Haarlem; *C. Gobee*, Med. et Chir. Majoor bij de marine, te Utrecht, en *J. A. Mulder Jr.*, Heelmeester te Utrecht, tot gewone leden waren verkozen, werden nog, ten gevolge van de uitbreiding des werkkrings van het genootschap, door Directeuren tot leden voorgesteld, en bij meerderheid van stemmen benoemd, de heeren Med. Doct.: *Cats Bussemaker*, te Amsterdam; *Beeke*, te Haarlem; *van Bemmelen*, te Haarlem; *C. J. van Cooth*, te Amsterdam; *Pruys van der Hoeven*, Hoogleeraar te Leyden; *de Jonge*, Hoogleeraar te Middelburg; *van Maanen*, Med. Dr. en Raad-Adviseur te 's Hage; *Macquelyn*, Hoogleeraar te Leyden; *Moll*, te Arnhem; *Mulder*, beroepen Hoogleeraar te Utrecht; *G. C. Ontijd*; te 's Hage; *van Rossum*, (vader) te Amsterdam; *Stratingh*, Hoogleeraar in de geneeskunde te Groningen; *C. Themmen*, te Deventer, en *A. Willet*, te Amsterdam.

Des namiddags vereenigden zich de leden, in den tuin *de Nederlanden*, aan eenen feestelijken maaltijd.

— *Van den 4den September.* Heden heeft de stoomboot *Archimedes* voor het eerst een' proeftogt voor deze stad gedaan. Het gezelschap bij dien togt bestond uit eenige hooge autoriteiten der marine. Deze stoomboot onderscheidt zich van de gewone sttoombooten daarin, dat het voorstuwendwerktuig van dezelve bestaat uit eenen slag van de zoogenaamde schroef van *Archimedes*, welke geplaatst is in den achtersteven van het schip, eenige voeten voor het roer, en ruim twee voet beneden de oppervlakte van het water. De stoomboot heeft een ligt en sierlijk voorkomen, en stoomde met eene snelheid van ruim acht Duitsche mijlen naar 4 uren, met eene slechts zachte trilling, in eenen korten tijd, tot nabij den vuurtoren van het Y. De Kapitein der boot en de heer *Smith*, de uitvinder, deden het gezelschap de geheele inrigting der boot bezigtigen; vooral wekte het eene algemeene belangstelling op, hoe gemakkelijk en snel de schroef als van het stoomwerktuig kon worden losgemaakt. Het wenden der boot geschiedde met snelheid, en met schier geene afwijkingen van derzelver midden, en zelfs onmiddellijk bij het in beweging brengen van het werktuig, zonder dat het vaartuig eenige voortgaande beweging had. Bij eene tegengestelde werking der schroef, werd het vaartuig achteruit gedreven, met eene snelheid van 4 tot 5 mijlen. De stoommachines zijn in deze boot niet als gewoonlijk dwars scheeps, maar langs scheeps' gesteld, en doen 24 tot 26 slagen in eene minuut; bij het laatste slagen had de boot eene snelheid van 9 en 9½ mijl. Deze boot, wier zamenstelling, vooral voor Nederland om deszelfs menigvuldige rivieren, als belangrijk kan worden aangemerkt, verdient zeer de onderscheidene aandacht van elk, die belang stelt in stoombooten, en kan welligt van eene uitmuntende toepassing zijn voor onze binnenvaarten, daar derzelver snelle vaart slechts weinig beweging in het water maakt; ook is de smalte der boot, en het gemis der anders breede raderkasten, zeer gunstig ten deze.

— Uit Groningen meldt men van den 3den September, dat op den 28sten Augustus de gedenkdag van het behoud der stad in 1672 met geestdrift is gevierd geworden. Het wapperen der vlaggen van gebouwen en schepen gaf reeds vroegtijdig een feestelijk aanzien aan de stad. In de Martini-kerk werd door Prof. *Hofstede de Groot* eene schoone redevoering gehouden, door welke hij zijne toehoorders den blik deed vestigen op het nationaal geloof, als de bron van nationale kracht, ook bijzonder gebleken in de dagen van het beleg. Te 1½ ure trokken de leerlingen van de stads- en armenscholen en van de Israëlitische armenschool, ten getalle van 1500, allen met groen versierd, naar het Sterrebosch. Hier speelde de hoornblazers van de 8ste afdeeling volksliederen, welke door de kinderen gezongen werden. Vervolgens werd koek en bier uitgedeeld; kinders, ouders en toeschouwers waren in eene opgeruimde stemming. Intusschen had de societeit *Amicitia* niet weinig bijgedragen tot de vreugde, door het daarstellen van een geliefkoosd volksvermaak, de zoogenaamde aaltrekkerij, waarbij 21 personen met volharding om den prijs dongen, terwijl *R. Smilde Jr.* den prijs en *A. van Dijk* de premie behaalden.

Een nieuw vervaardigd tooneelspel, *Rapenhaut*, werd ten tooneele gevoerd; en met het afsteeken van vuurwerken werd dit echt volksfeest besloten.

— Uit Maastricht schrijft men van den 1sten September:

Sinds eenige dagen zijn de Nederlandsche en Belgische Commissarissen, belast met de onderhandeling over de uitwisseling der archieven, in deze stad vereenigd. Na vele bijeenkomsten, waarbij de volkomenste harmonie heerschte, zijn gemelde heeren gekomen tot de sluiting eener overeenkomst, waarbij de grondslagen der te doene uitwisseling zijn vastgesteld. Die overeenkomst moet heden geteekend zijn. Van wederzijde heeft men deze zaak met de grootste overeenstemming behandeld, en zonder dat het minste beletsel in den weg is getreden. Bij deze onderhandeling wordt Nederland vertegenwoordigd door den heer *Bloemaerts*, lid van den Provincialen Raad, alhier, en Belgie door den heer *Emanuel Coenegracht*, lid der permanente deputatie van Belgisch Limburg, geadsisteerd door den heer *Hamaekers*, divisie-chef bij het gouvernement te Hasselt.

TURKYE.

Uit Konstantinopel meldt men van den 12 Augustus, dat niet alleen in de hoofdstad, maar bijna in geheel het Rijk eene bedenkelijke gisting heerschte, welke men op rekening stelde van den verbannen Groot-Vizier *Chosrew*-Pacha, zoodat de Regering het noodig had gerekend, om eene afdeeling van 800 man naar Rodostro te zenden, waar *Chosrew* zich bevond, om dien staatsman in bewaring te houden.

— In twee steden, Tokat en Samsum, waren reeds oproeren uitgebarsten, ten gevolge van welke de Overheids-personen vermoord waren en de opstandelingen de teugels van het gebied in handen hadden genomen.

— Ook in Servie staan de zaken op geenen goeden voet, daar de Regering aan den Commissaris der Porte regtstreeks geweigerd heeft, om de aanstokers van het laatst plaats gehad hebbenden oproer in handen van het geregt te leveren, daar zij hen niet als oproermakers beschouwden, maar wel hen daarvoor hielden, die bewerkt hadden, dat de oude Vorst *Milosch* van de Regering heeft moeten afstand doen.

— Een bijzondere brief uit Belgrado van den 20sten meldt het volgende, waaraan echter de *Allgemeine Zeitung*, die dezelve mededeelt, niet veel gewigt hecht, maar het eer beschouwt als eene aanduiding van hetgeen zou kunnen gebeuren:

Een zoo op het oogenblik alhier aangekomen Tartaar brengt de tijding, dat *Chosrew*-Pacha uit zijne gevangenis is ontkomen, zich aan boord van een schip heeft begeven, en met zijne aanhangers een' bloedigen opstand te Konstantinopel heeft bewerkt, ten doel hebbende *Abdul-Medschid* van zijnen troon te storten, en diens jongsten broeder tot Sultan te verheffen. *Chosrew* heeft echter reeds, bij die beweging, het leven verloren, terwijl, daarenboven, meer dan 1,000 menschen zouden zijn omgekomen. De jongste broeder des Sultans zou in hechtenis zijn genomen.

— De laatste berigten uit Konstantinopel loopen tot den 17den en bevatten onder anderen het volgende:

De Fransche Gezant *Pontois* heeft eindelijk nieuwe instructien uit Parijs ontvangen. Waarschijnlijk ten gevolge van dezelve meende hij eene nota aan de Porte te moeten zenden, waarin hij zijn ongenoegen betuigt, dat, met geheel voorbij zien van Frankrijk, door de Porte een verdrag met de andere groote Mogendheden is aangegaan, welke de toekomstige gesteldheid van het Oosten bepaaldelijk schijnt vast te stellen. Frankrijk kon slechts met bedroefdheid zien, hoe men bij eene zoo gewigtige vraag gehandeld heeft; hetzelve wil ondertusschen ook bij deze gelegenheid zijne gematigdheid niet verloochenen en aan eene eenvoudige blokkade van Ægypte en Syrie geen hinderpaal in den weg stellen, doch zou Frankrijk genoodzaakt zijn de rol van een rustig aanschouwer op te geven, zoodra de gebeurtenissen zoo ver gingen, dat eene Russische vloot in den Bosporus inliep en een Russisch leger tot verdediging der Ottomannische hoofdstad zou worden aangewend.

— Voor het overige was men te Konstantinopel met het bestaande tractaat zeer ingenomen.

— De hitte was te Konstantinopel zoo buitengewoon groot, dat onderscheiden menschen op straat door beroerte getroffen werden. De thermometer van *Reaumur* teekende in de schaduw 37 en 38°.

PORTUGAL.

LISSABON den 24sten Augustus. Ofschoon de ongeregeldheden in de hoofdstad geen verder gevolg gehad hebben, zoo waren er andere te Braga en Portalegro uitgebarsten, die te meer van eenen verontrustenden aard waren, omdat het Gouvernement op de trouw der troepen in die plaatsen niet rekenen kon. Het plan van het laatste oproer te Lissabon schijnt geweest te zijn, om de Koningin in handen te krijgen, haar driejarig zoontje als Koning uit te roepen en het bestuur aan een Regentschap in handen te geven.

De Regering des Lands bevond zich nog in eene andere moeijelijkheid, daar het Hooggeregtshof geweigerd had deel te nemen aan de bijzondere militaire Regtbank, ingesteld om de laatste opstandelingen te oordeelen. Het Hof beriep zich op een artikel in de grondwet, hetwelke hun geene vrijheid zou geven, die betrekking te vervullen. De Regering had daarop aan de Cortes voorgedragen, om dat artikel uit de grondwet weg te schrappen; doch nu beweerde men, dat, volgens de grondwet zelve, geene verandering daarin mogt gemaakt worden, zonder het bijeenroepen van nieuwe Cortes.

Er was eene lijst in omloop van personen, die als de voorwerpen der algemeene wraak werden aangeduid.

SPANJE.

In eenen brief uit Barcelona, kort na het vertrek der Koningin, leest men het volgende:

Kort na het vertrek der Koningin uit onze haven, heeft zij in de opene zee de stoomboot *Tonnerre* en eenige andere Fransche oorlogschepen ontmoet. Die schepen hebben zich bij dat, waarop de Koningin zich bevond, gevoegd, als om het tot geleide te strekken. De beide Koninginnen zullen vier of vijf dagen te Valencia doorbrengen, waar de Generaal *O'Donnell*, aan het hoofd van 14,000 man, haar is voorgegaan. *Espartero* vestigt zijn hoofdkwartier te Martorell, op 8 uren afstands van deze stad. In eenen Kabinetsraad, laatstelijk in tegenwoordigheid van *Espartero* gehouden, heeft Hare Majesteit beweerd, dat het leger tot op 80,000 man moest worden teruggebragt, welke magt, hares inziens, voor de handhaving der rust in geheel Spanje groot genoeg was; maar *Espartero* heeft, onder het voorwendsel van den ingewikkelden toestand der Europesche aangelegenheden, beweerd, dat het leger niet minder dan 120,000 man behoorde te zijn, en zijn gevoelen heeft bovengedreven. Men verzekert dat *Espartero*, door de Engelsche partij geruggesteund, meer dan ooit naar het mede-regentschap staat. Hij vleit daarom het leger, waar, indien men tot afdanking overging, zijne aanhangers aanmerkelijk zouden verminderen. De Koningin laat van hare zijde, op de ondersteuning van Frankrijk vertrouwende, veel geestkracht tot handhaving van gematigde regerings-beginselen blijken.

DUITSCHLAND.

Uit Weenen schrijft men, dat bij het leger geen de minste verandering werd waargenomen en niets aanduidde, dat hetzelve op den voet van oorlog zoude gebragt worden.

— Het achtste corps van het Duitsche Bondsleger zal den 12den dezer bij Heilbron verzameld zijn, om er de herfstmanoeuvren uit te voeren, en er tot den 20sten vertoeven. Het corps zal bestaan onder anderen uit 10,912 Wurtenbergers, 8,407 Baden en 5,681 Hessen, benevens de artillerie, te zamen bedragende 25,000 man met 40 stukken. Hetzelve zal in twee afdeelingen verdeeld zijn. De operatien zullen de verdediging voorstellen van een den Rhijn bij Straatsburg overgetrokken vijandelijk leger.

— Door Z. M. den Koning van Hanover is tegen den 7den dezer een algemeene Landdag voor de provincie Oost-Vriesland uitgeschreven, dewelke over het ontwerp eener nieuwe constitutie voor dat Vorstendom en Harrlingerland moet beraadslagen.

— Den 20sten Augustus is de Hertogin *van Berry* met haren echtgenoot den Hertog *Luchesi-Palli* te Agram aangekomen en is in groote statie door den Bisschop aldaar, zoowel als door de burgerlijke en militaire Autoriteiten ontvangen.

— De Roomsch-Katholijke inwoners van Posen leggen bij voortduring hunne ondubbelzinnige vreugde aan den dag over de terugkomst van hunnen Bisschop. Zij hebben den 23sten Augustus een schitterend feest aan denzelven gegeven, waartoe echter geene der Protestantsche Autoriteiten genoodigd waren. Den 24sten heeft het Kapittel hem insgelijks een groot diner gegeven.

— Den 28sten is in den nacht een groot gedeelte van de nijvere stad Schonneburg, bij Hildburghausen, met de kerk, stadhuis enz., te zamen 80 woningen, in de asch gelegd.

— Volgens berigten uit Rusland, zouden de troepen, die zich in den Kaukasus bevinden, bevel hebben ontvangen, om zich van alle aanvallende bewegingen tegen de Circassiers te onthouden. Men kon de oorzaak daarvan niet bevroeden, ofschoon men wist dat het aantal troepen in Besarabie nog gedurig toenam.

— Z. M. de Keizer van Rusland is met den Grootvorst Troonopvolger den 28sten Augustus te Warschau aangekomen.

— De berg Ararat in Armenie, aan welken zulke oude herinneringen gehecht zijn, is in het einde der maand Julij l. l. geheel ingestort en heeft in zijnen val een dorp en een Armenisch klooster medegesleept; eenige dagen te voren was in deszelfs ingewanden een dof geluid gehoord.

GROOT-BRITANNIE.

LONDEN den 2den September. Eene Commissie van de Admiraliteit is naar de werven van het kanaal vertrokken, om het voorhanden zijnde materieel der oorlogsvloten naauwkeurig in oogenschouw te nemen.

— Het Gouvernement laat nog onderscheiden oorlogschepen uitrusten, ten einde in de Levant gebruikt te worden; l. l. Donderdag is er nog een linieschip van 120 stukken te Sheernes in 24 uren gereed gemaakt en wordt thans van ammunitie en troepen voorzien.

— Van Southamton is de stoomboot *de Oriental*, den 1sten dezer naar Alexandrie vertrokken, aan boord hebbende een detachement voetvolk en eene compagnie Koningljjke artilleristen.

— Van tijd tot tijd ontstaan er bloedige vechtpartijen tusschen Engelsche en Fransche visschers; dit is onlangs nog te Spithead voorgevallen; niemand echter is daarbij omgekomen.

— Uit New-York heeft men berigten ontvangen, dat in de meeste streken van de Vereenigde Staten de oogst zeer overvloedig is. Men meent in genoemde stad niet, dat, bij het aanstaande aftreden van den President *M. van Buuren*, deze wederom zal gekozen worden, maar wel de Generaal *Harrison*, daar deze tot de partij der Whigs behoorde.

— Berigten van Macao loopen tot den 27sten April en bevatten slechts de vermelding, dat de Chinezen alles tot den oorlog gereed maakten en van tijd tot tijd brandpijlen onder de Engelsche schepen te Macao afschoten. De handel echter in thee werd onder Deensche vlag voortgezet en aanmerkelijke ladingen naar Engeland ongehinderd ingenomen.

FRANKRIJK.

PARIJS den 4 September. In de Ministeriele bladen wordt te kennen gegeven, dat, ten aanzien der Oostersche quaestie, Frankrijk zich vooreerst bepalen zijn, om gewapend den gang der zaken gadeteslaan, en dus alle verwikkelingen zullen afhangen van hetgeen door de vreemde Kabinetten bepaald en door hunne vloten en legers zal uitgevoerd worden.

— Den 1sten dezer zijn des avonds eene menigte gevangennemingen geschied, daar er een ontzettend getal werklieden, (men berekent dezelve wel op 50,000) aan onderscheiden barrières vereenigd waren, die vermeerdering van loon eischten, onder hen werd de kreet van: *Leve de oorlog!* meermalen gehoord. Den 3den hielden de werklieden zich nog bij hun stuk, doch waren er onderhandelingen met hunne bazen geopend.

— Men wil weten, dat de Admiraal *Duperré* aan het hoofd der vloot in de Middellandsche zee zal geplaatst worden.

— De ratificatie van den Sultan op het tractaat van 15 Julij zou te Londen ontvangen zijn.

— De gewezen Koning van Holland, *Louis Napoleon*, Graaf van St. Leu, heeft aan het dagblad *le Commerce* den volgenden brief, uit Florence van 24 Augustus, toegezonden:

„Sta mij toe, dat ik u verzoek de volgende verklaring te plaatsen:

„Ik weet, dat het een zonderling en weinig voegzaam middel is, om de toevlugt te nemen tot de publiciteit; maar wanneer een oude, bedroefde en zieke vader, die verbannen werd, niet anders zijnen ongelukkigen zoon te hulp kan komen, dan kan een zoodanig middel de goedkeuring weg dragen van elk, die een vaderhart draagt.

„Overtuigd, dat mijn zoon, de eenige die mij overblijft, het slagtoffer is van eene schandelijke intrigue en door lage vleijers en valsche vrienden verleid is, welligt ook door geheime raadgevingen, zoo kan ik niet zwijgen, zonder later daarover bitter berouw te gevoelen.

„Ik verklaar dan, dat mijn zoon voor de derde maal in eenen verschrikkelijken strik is gevallen, in eene verfoeijelijke hinderlaag, dewijl het onmogelijk is, dat een man, niet van middelen ontbloot en die gezond verstand bezit, zich goedsmoeds in zulk eenen afgrond kan werpen. Indien hij schuldig is — schuldiger zijn zij, die hem verleid hebben.

„Ik verklaar vooral met eenen heiligen afkeer, dat de beleediging, welke men mijnen zoon heeft aangedaan, door hem op te sluiten in de kamer van eenen schandelijken moordenaar, eene barbaarsche wreedheid is, eene beleediging zoo laag als schandelijk.

„Als diep bedroefde vader, als echt Franschman, door dertig jaren ballingschap beproefd, als broeder, en, ik durf het zeggen, als kweekeling van hem, voor wien men thans standbeelden opright, beveel ik mijnen afgedwaalden en verleiden zoon zijnen regters aan, als ook aan allen, in wier boezem een Fransch hart en het hart van eenen vader klopt."

— Het regtsgeding van *Lodewyk Bonaparte* zal niet voor in October kunnen beginnen.

— De Engelschen hebben nu werkelijk Los Passages verlaten en hun garnisoen is door een Spaansch afgelost.

— Omtrent de tijding, welke aangebragt is, dat *Mehemed-Ali* de hem door de Europesche Mogendheden gestelde voorwaarden verworpen heeft, bevat het *Journal des Débats* het volgende:

Volgens de bij de Regering ontvangene depêche heeft de Pacha van Ægypte verklaard, dat hij geweld met geweld zou te keer gaan, maar slechts verdedigender wijs zonder eenige daad van aanval te doen.

Is deze nota, die ons zelfs geene dagteekening geeft, onverstaanbaar, zoo is zulks de schuld van het Ministerie niet. Gemakkelijk zou men duidelijker kunnen zijn. Wil het zeggen, dat de Pacha de worsteling zich in Syrie zal laten beperken, en dat hij zijne krachten verslijten en zijnen tijd verliezen zal tegen eenen opstand, die door Europeesch geld en Europeschen onderstand gevoed en ondersteund zal worden? Niemand zeker zal dit onderstellen. Wil het zeggen, dat de Pacha eene demonstratie van blokkade niet als een voorspel van zwaardere vijandelijkheden beschouwen en beslissender daden afwachten zal, alvorens zijnen zoon te gelasten voorwaarts te rukken? In dit geval zeker zou zulk een besluit een nieuwe waarborg voor het behoud van den vrede wezen. Inderdaad was het te vreezen, dat op het eerste vertoon van eenigen dwangmaatregel, *Ibrahim* Syrie aan deszelfs lot overlatende, oogenblikkelijk Klein-Äsie zou binnenrukken. Ziedaar wat zoo veel waarheid geeft aan een gezegde van onzen Ambassadeur te Londen: „Wij zijn ter genade der toevallen en der ondergeschikten." Zoo de Pacha van Ægypte, getrouw aan die voorzigtigheid en aan die zelfbeheersching, waarvan hij reeds zoo vele bewijzen gegeven heeft, bewilligt om slechts door eene verdedigende houding daden te beantwoorden, over welke men had kunnen vreezen dat hij zich verbolgen zou getoond hebben, alsdan zal het nog van de Mogendheden, welke gelooven zullen zich zelve de voldoening dier demonstratien te moeten geven, afhangen om hem niet tot eenen wanhopigen stap te drijven, die als gevolg daarvan geheel het Westen in beweging zou brengen.

Zie hier, indien wij ons niet bedriegen, wat nagenoeg de bedoelingen der Engelsche Regering zouden zijn. De betrekkingen der contracterende Mogendheden met den Sultan zijn, zegt men, dezelfde als die van Frankrijk, Engeland en Portugal met Spanje, krachtens het viervoudige verbond. Een der eerste krijgsmaatregelen was het blokkeren der zee-provincien, waaruit Don *Carlos* hulp trok. Thans zou men op gelijke wijs beginnen met het blokkeren der Syrische havens. Doch die blokkade zou blootelijk militair zijn, en zich op geenerhande wijs met de verrigtingen der koopvaardij bemoeijen. Derzelver eenig doel zou zijn, de gemeenschap ter zee tusschen den Pacha van Ægypte en deszelfs leger in Syrie af te breken.

Is dit werkelijk het plan en gaat men deszelfs grenzen niet te buiten, alsdan kan men nog rekenen dat de Pacha zich vergenoegen zal met verdediging zonder eene daad van aanval te doen. *Ibrahim's* leger kan in Syrie, zonder convooijen uit Ægypte leven: daarenboven de Pacha kan hulp uit Ægypte naar Syrie zenden door de woestijn; zeker met meerdere moeijelijkheid, maar zonder zeer hoog op te klimmen, zullen wij alleen herinneren, dat de Fransche armee dien weg genomen heeft.

Mehemed-Ali's verklaring kan dus als gunstig voor het behoud des algemeenen vredes beschouwd worden. Zeker levert dit in geenen deele eenigerhande afdoening van zaken; het is er verre van daan: maar het is uitstel, en uitstel kan den weg banen tot schikking.

— Uit Algerie luiden thans de berigten gansch anders dan voor een paar weken, toen dezelve vermelden, dat *Abdel-Kader* geheel stil was. De *Moniteur* geeft thans te kennen, dat onderscheiden aanvallen op Coleah, Scherschel, Miliana en Medeah gedaan zijn, en de Maarschalk *Vallée*, niettegenstaande de heerschende hitte, zich genoodzaakt had gezien naar laatstgenoemde plaats een detachement te zenden, ten einde dezelve hulp te verleenen.

BELGIE.

Zijne Maj. de Koning is den 3 September van Brussel over Luik naar Wiesbaden vertrokken, ten einde eenige weken aldaar te vertoeven.

— Dertien stukken van Nederlandsche schilders zijn op de Antwerpsche tentoonstelling met de medaille bekroond geworden; in het geheel zijn er 24 bekroonde.

— In het *Journal de Luxembourg* leest men onder dagteekening van den 2 September:

Een besigt van de Regering van het land, van den 13 Augustus, in het *Memorial* N°. 28 ingelascht, maakt aan de inwoners van het Groot-Hertodom bekend, dat zij, die in 1830 regt hadden op betaling wegens leverancien voor den Staat en tot hiertoe niet geliquideerd, uitgenoodigd worden om hunne pretensien aan de Regering te doen toekomen, en wel binnen eene maand en door bemiddeling van de Burgemeesters en Commissarissen van hun district. Dezelfde uitnoodiging is gerigt aan hen, die te reclameren hebben: 1°. gelden in de kassen van de corpsen, die in dienst van Nederland gebleven zijn, door Luxemburgsche miliciens voor hunne remplaçanten gestort; 2°. gelden door Luxemburgers, in dienst der Nederlanden gestorven, in de kassen achtergelaten.

MENGELINGEN.

EEN CANDIDAAT VOOR DE KAMER DER AFGEVAARDIGDEN.

Mogelijk hebt gij nog nooit van den heer *Trageant*, een gewezen Afgevaardigde, hooren spreken? Dit was niet te verwonderen, want de heer *Trageant* heeft nog nooit van zich laten spreken, noch ook in de Kamer een enkel maal gesproken. Gedurende den korten tijd zijner functiën, heeft hij Frankrijk met eene bescheidenheid en eene terughoudendheid vertegenwoordigd, welke eenen wijsgeer eer zouden hebben aangedaan.

Toen de ordonnantie tot ontbinding was bekend gemaakt, rustte de eerwaarde heer *Trageant* juist van zijn parlementair-werk, op zijn landgoed Ligneval, bij de stad R., uit. Deze stad, welke in eene der zuidelijke provinciën van Frankrijk gelegen en de hoofdplaats van een door verschillende gastronomische producten beroemde onder-prefectuur is, had den heer *Trageant* tot Afgevaardigde verkozen. De kiezers hadden hem hun mandaat onder zekere bedingen toevertrouwd, aan welker vervulling hij niet gedacht had; daarom maakte het ook eenen hoogst onaangenamen indruk op hem, toen hij in den *Moniteur* de bedoelde ordonnantie las.

Nog denzelfden dag, waarop de officiële bekendmaking van zijn ontslag den heer *Trageant* in deszelfs landelijke uitspanningen stoorde, ontving hij het bezoek van Doctor *Forgeac*, de invloedrijkste en onrustigste mensch der stad R., een geneesheer, die door zijn talent van in de staatkundige krisis te ageren en door zijne handigheid in de kies-aangelegenheden uitmuntte. „Ik dacht, dat gij heden ziek zoudet zijn, waarde vriend," sprak de Doctor tot zijnen client, „daarom kom ik u eene visite maken. Ik ken uw temperament, en weet, welke treurige werking het dagblad van heden morgen op uwe gezondheid moest te weeg brengen. Nu zeg mij, hoe gij u bevindt en spreek openhartig met mij." — „Onder ons gezegd, Doctor, ben ik niet welgemoed! Stel ik mij weder op de Candidaten lijst, dan zullen mij de kiezers vragen: Wat hebt gij gedaan? Wat hebt gij gezegd? en inderdaad ik moet bekennen, ik heb noch iets gedaan, noch gesproken." — „Ja! dat weet ik zeer wel!" — „Had ik maar eene kleine redevoering voor den dag gebragt!...." — „Dat was nog het ergste niet. Men is niet boos omdat gij niet gesproken heb; dat heb ik al in order gebragt; ik heb gezegd, dat gij gedurende de zitting aan de borst leed, en de Parijsche artsen, in overeenstemming met mij, u het spreekgestoelte ontzegd, en het diepste stilzwijgen opgelegd hadden. Deze verontschuldiging heeft bij alle kiezers ingang gevonden, behalve bij eenige leden van het Atheneum, die gaarne gezien hadden, dat gij onze stad een kunststuk van welsprekendheid geleverd had. Wat men u echter niet vergeeft, is, dat gij uwe beloften niet

gehouden hebt, dat gij niet alle mogelijke verbeteringen voor onze stad doorgezet hebt. Want gij kunt u geen denkbeeld maken van al wat gij beloofd hebt, of liever wat wij in uwen naam beloofd hebben. De stad verwachtte twee regimenten, een Koninglijk Geregtshof, eene regtsschool en God weet wat! Van dit alles is niets gekomen. En toch kan men de Ministers vervolgen en hen gunstbewijzen afpersen, zonder zich de borst te vermoeijen."

„Ik mag u dus niet verbergen, dat de vooruitzigten u niet gunstig zijn. Gij wordt door het Ministerie ondersteund, dat is zeer goed; maar dan moet men eerst weten wie het Ministerie helpt, want de aanbeveling van den telegraaf en den onder-prefect zijn niet voldoende. De beste aanbeveling voor onze Candidaten zal altoos hunne persoonlijke waarde zijn; men zal meer voor den man, dan voor het beginsel stemmen. De meerderheid is weifelend, men kan dezelve hoofd voor hoofd en door geschikte manoeuvres winnen. Wanneer gij uwe verkiezing wilt doorzetten, dan moet gij de geheele wereld vleijen, en u eene kleur geven, welke uit verschillende genoegzaam uiteenloopende schakeringen zamengesteld is; dan zult gij een ieder het prisma van de goede zijde vertoonen. Zeker is deze taktiek moeijelijk, zeer teeder, en uwe vrienden zullen veel te doen hebben; maar gij weet wat zulke diensten waard zijn; en wij zullen niet te veel vorderen. Wat mij betreft, ik zal mijn best doen, maar gij moet mij te hulp komen."

„Niets is billijker dan dat; wat verlangt gij van mij?"

„Duidelijker kan men niet antwoorden. Ik zal uwe juistheid navolgen, en u zonder omwegen zeggen: Waarde vriend *Trageant*, gij moet vóór de verkiezingen huwen."

„Huwen? Goed Doctor, dat komt voortreffelijk, ik had juist dat plan gevormd."

„Ja, ik weet dat gij freule *Natalie R.* in het oog hebt, maar...... val mij niet in de rede en hoor geduldig toe...... Zoo gij afgevaardigde worden wilt, moet gij van dit huwelijk afzien. Freule *R.* is lief, rijk, beminnenswaardig, zij bevalt u, gij zijt haar welgevallig, maar hare familie is zonder invloed. Nog meer, freule *Natalie* wordt door haren neef *Aristide* bemind, die, bij een groot aantal kiezers, veel geldt. Wanneer gij den neef *Aristide* te verstaan geeft, dat gij u terugtrekt, om hem de plaats te ruimen, dan behoort hij u geheel. Vergeet niet dat zijne hulp bij uwe verkiezing onontbeerlijk is. Ik weet dat het moeijelijk is, een voordeelig huwelijk op te geven; maar gelukkig heb ik u eene andere partij voor te slaan, of veel meer tot pligt te maken, want gij zult zeer zeker niet gekozen worden zoo gij niet vrouwe de *Rienville* huwt. Ik heb u een jaar geleden zeer dikwijls bij deze schoone weduwe gezien, en gij hebt mij gezegd, dat gij wegens haar slecht karakter, en eenige nadeelige berigten, die u, onder den sluijer van het anoniem, toegekomen waren, niets van haar weten wilde. Maar dat zijn immers kleinigheden! Welke vrouw is vrij van gebreken en ontgaat de kwade tongen? Vrouwe *de Rienville* is arm, maar zij behoort tot eene aanzienlijke familie. Het is eene vrouw van verstand en zeer handig; zij heeft haren eersten man tot Pair verheven, en zal niet minder voor den tweeden doen. Inmiddels speelt vrouwe *de Reinville* eene invloedrijke rol in de provincie; zij regeert, zij oefent eene magt uit, waaraan zich niets onttrekken kan. Uw gedrag jegens haar, heeft haar u vijandig gemaakt; zij heeft gezworen, dat gij niet benoemd zoudt worden, en zij zal woord houden, zoo gij haar niet spoedig tot bedaren brengt, door uwen terugkeer. Ik kan u verzekeren dat zij tot mildheid gestemd is; zij zal niets meer verlangen dan uwe vrouw te zijn. Denk over dit alles na, „*zijn of niet te zijn, dat is de vraag.*" Ik keer naar de stad terug, alwaar ik u morgen verwacht; want gij moogt niet langer op het land blijven, gij moet u vertoonen en op het slagveld ageren."

Doctor *Forgeac* liet den Candidaat in groote verlegenheid daar. Twee jaren geleden, toen de stad R. eenen afgevaardigden te benoemen had en geen groot getal notabiliteiten onder hare inwoners bezat, was de heer *Trageant* opgetreden, hij was jong en tamelijk rijk; hij was in de provincie bekend en gezien, had goede antecedenten, vele vrienden en geene gevaarlijke mededingers: hij werd gekozen. Sedert dien tijd had de heer *Trageant* zich aan zijne stelling van afgevaardigde gewend; de eerzucht was gekomen; hij had zich eene glansrijke toekomst afgemaald; en streefde daar langzaam maar zeker heen. De heer *Trageant* kon het denkbeeld niet verdragen, van zich, reeds bij de eerste schreden, op deze aanlokkende, schoone loopbaan, verhinderd te zien. Na eenen strijd van weinige minuten behaalde de eerzucht de overwinning over de liefde, de Candidaat onderdrukte de stem van zijn hart, en besloot vrouwe *de Rienville* te huwen!

Nadat de heer *Trageant* dit besluit had genomen, maakte hij toebereidselen om zijn buitengoed te verlaten, toen de Maire der gemeente hem bezocht. De gemeente vorderde zekere belangrijke privilegiën, waarmede het goed des Candidaats begunstigd was, terug; ter eerster instantie was de eisch reeds ontzegd. De Maire meldde den heer *Trageant*, dat de gemeente-raad dacht te appelleren. „Ik mag het wel lijden," antwoordde de heer *Trageant*, „ik zal voor het Hof even zoo goed als voor de Regtbank zegevieren, want het goede regt is aan mijne zijde." — De Maire was doorslepen; toen hij zag, dat de eigenaar onwrikbaar op de regtvaardigheid zijner zaak bleef staan, wendde hij zich tot den Candidaat; hij gaf den heer *Trageant* op eene geschikte wijze te verstaan, dat de gemeente door 37 kiezers bewoond werd, die vóór of tegen hem zouden stemmen, naar mate hij meer of minder toegevend was. „Maar," riep de heer *Trageant*, „wanneer ik aan uwe vorderingen toegeef, dan verliest mijn eigendom de helft van deszelfs waarde!" — „Maar," antwoordde de Maire, „wanneer gij niet toegeeft, dan verliest uwe Candidaatschap 37 stemmen, welke uw tegenstander winnen zal!" — De benaauwde Candidaat gaf toe.

Twee dagbladen bloeiden in de stad R., een groot blad, dat door de onder-prefectuur ondersteund werd, en een klein dito zonder patronaat of eigendommelijke kleur, betiteld: „*Le Solitaire du Département*," met het opschrift: „*C'est le Solitaire, qui voit tout, entend tout, est partout!*"

Het Ministeriële dagblad was, zoo als van zelven spreekt, voor de Candidaten der Regering; maar er was den heer *Trageant* veel aan gelegen, om ook bij den *Solitaire* goed genoteerd te zijn. Ongelukkigerwijze had de heer *Trageant*, ten tijde zijner eerste Candidatuur, den hoofd-redacteur der *Solitaire* eene belofte gedaan, welke hij niet gehouden had. Hij verontschuldigde zich zoo goed mogelijk en verdubbelde zijne aanbiedingen. De dagbladschrijver, die op dit bezoek voorbereid was, haalde een vel papier voor den dag, dat hij den Candidaat vertoonde: „Hier hebt gij," zeide hij, „eene acte van compagnieschap. Wij hebben de deelneming in de *solitaire* opengesteld, en dat wel bij actien. Het kapitaal is groot 30,000 francs, verdeeld in twee honderd aandeelen, elk van 150 francs. De helft dezer aandeelen is reeds geplaatst, neem de andere helft, en ons blad is tot uwe dienst." — „Maar, waarde heer, dat maakt eene som van 15,000 francs." Ik weet wel, vijftien duizend, maar gij kunt kiezen, en ons alzoo voor of...... „De Candidaat liet hem niet eindigen, maar teekende voor de verlangde som."

(*Vervolg en slot hierna.*)

ZEE-TIJDING.

In Tessel binnengekomen W. Landzaat, J. van Duin en J. F. Detering, van Batavia, R. T. Fenenga, van Cardiff, W. J. Gialts, van Newport, D. J. Bies, J. Grey, K. B. Tippema, D. Charrosin, G. Ce Smith en T. Barnes, van Londen.

In het Vlie binnengekomen T. K. Mulder, van Archangel, G. K. Wykmeijer, van Nerva, F. Rehberg, van Riga, J. K. Brouwer, van Memel, G. A. Jonkhoff, van Koningsbergen.

Te Tersch. binnengekomen J. E. Scherphier, van Stavanger.

Kapt. H. J. Dood, van Dantzig, te Amsterdam gearriveerd, rapporteert den 17 Aug. op 56° 26′ N. breedte, 5° 29′ O. lengte, gepraaid te hebben het schip *Anna Hermanna*, Kapt. A. W. Bakker, van Dantzig naar Nantes.

Kapt. Landzaat (boven gemeld), rapporteert den 8 Julij op 3° 22′ N. breedte, 21° W. lengte gepraaid te hebben het schip *Weltevreden*, Kapt. B. H. Meijerhoff, van Rotterdam naar Batavia, den 25 Aug. op de hoogte van St Albanshoofd eene brik, toonende vlag van het Collegie Zeemanshoop met N°. 44; zijnde die van Kapt. C. Hofker, voerende het schip *Nickerie Packet*, van Amsterdam naar Surinamen, en den 20sten dito tusschen de Gulloper en het eiland Schouwen gepasseerd te zijn de schepen *Schoon Verbond*, Kapt. B. Draijer, *Koning der Nederlanden*, Kapt. S. van der Mey, *Olivier van Noort*, Kapt. J. W. van Schaik, *de Walvisch*, Kapt. J. Schot, en *Ida Wilhelmina*, Kapt. P. Romyn, alle vijf van Amsterdam naar Batavia; aan boord was alles wel.

PRIJS-COURANT VAN EFFECTEN.

AMSTERDAM, 5 *September* 1840.

NEDERLANDEN.		Gebl.
Werkel. Schuld $2\frac{1}{2}$ pC.	$51\frac{1}{4}$ à $51\frac{3}{8}$	$51\frac{1}{4}$
Dito —— 5 —	$99\frac{1}{2}$ à 100	$99\frac{3}{4}$
Uitg. ——	— à —	—
Kans-Biljetten	— à —	—
Amort. Syndic. $4\frac{1}{2}$ —	$89\frac{3}{4}$ à $90\frac{1}{4}$	$90\frac{1}{2}$
—— —— $3\frac{1}{2}$ —	— à —	
Hand.-Maats. $4\frac{1}{2}$ —	$168\frac{1}{2}$ à $169\frac{1}{2}$	$168\frac{3}{4}$
Nieuwe dito .. $4\frac{1}{2}$ —	— à —	—
Aandl. H. Spoorw —	— à —	—
Rijn-Spoorw. $4\frac{1}{2}$ —	$97\frac{1}{2}$ à $97\frac{3}{4}$	$97\frac{5}{8}$
FRANKRIJK.		
Inschr. Grb. 3 pCt.	— à —	—
—— — 5 —	— à —	—
RUSLAND.		
Gh. *H.* & *C°*. 1798 5 pCt.	105 à $105\frac{1}{4}$	$105\frac{1}{4}$
—— —— 18$\frac{28}{29}$ 5 —	$105\frac{1}{4}$ à $105\frac{1}{2}$	$105\frac{3}{8}$
Ins. en Certif. 6 —	— à —	—
—— —— 18$\frac{31}{33}$ 5 —	— à —	—

PRUISSEN.		Gebl.
Geldl. te *Lond.* 4 pCt.	— à —	—
Aandeelen van dito ..	— à —	—
SPANJE.		
Nieuwe 1835 à 85 5 pCt.	$21\frac{3}{4}$ à $22\frac{1}{4}$	$22\frac{1}{16}$
Dito onbep. st....	— à —	
Dito passive.....	6 à $6\frac{1}{2}$	$6\frac{1}{4}$
Dito uitgest.	— à —	—
Coupons Ard.	17 à —	—
OOSTENRIJK.		
Obl. *Goll* & C°. 5 pCt.	— à —	—
Certificaten... $2\frac{1}{2}$ —	— à —	—
Neg. Metaliek $2\frac{1}{2}$	— à —	—
Idem ...... 5 —	$104\frac{1}{4}$ à $104\frac{3}{8}$	$104\frac{1}{4}$
Dito in *Lond.* 5 —	— à —	—
Bank-Aktien.. 3 —	— à —	—
NAPELS.		
Certificaten... 5 pCt.	— à —	—
Dito in *Napels.* 5 —	$95\frac{3}{4}$ à 96	$95\frac{7}{8}$

DE PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG BINNEN LEYDEN.
Zaturdag den 5. *September* 1840.
Van 33 tot 36 à 37 gulden.

*** In de maand Augustus 1840, zijn binnen de Stad Leyden overleden 88 Personen, als: 20 Mannen, 14 Vrouwen, 19 Zoons en 25 Dochters. Negen Doodgeboren.

In diezelfde maand zijn aldaar geboren 97 Kinderen, als: 55 Zoons en 42 Dochters. Waarbij twee paar Tweelingen.

*** Ten Kantore van N. NATHANS, te Leyden, alwaar in de *Derde Klasse* der 181ste *Kon. Ned. Loterij* is getrokken de Prijs van TIEN DUIZEND GULDENS, op N°. 21603, Devies: *Zoo is het best*, zijn nog te bekomen: HEELE en GEDEELTEN van KOOP-LOTEN, waarvan de Trekking der *Vierde Klasse* geschiedt op heden over acht dagen.

*** Mijne zeer geliefde Echtgenoot M. C. WILLINK, beviel heden namiddag zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER.

AMSTERDAM, 2 September 1840. A. B. DE JONCHEERE.

*** LEIDEN, 4 September 1840. Mijne geliefde Echtgenoote J. J. HEEMSKERK, beviel heden voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER.

C. W. VAN DER POT,
Eenige Kennisgeving. *Predikant.*

*** Heden ontsliep, kalm en gelaten, mijne geliefde Moeder, Vrouwe ELISABETH CONSTANTIA HUYSINGA, Weduwe van den Hooggeleerden Heer J. AMERSFOORDT. In den ouderdom van zeven en vijftig jaren, maakte eene slepende borstziekte aan haar dierbaar leven een einde.

Hofstede *Wilhelmina's burg*, bij VOORBURG, 1 September 1840.

Ook uit naam mijner beide Zusters,
J. P. AMERSFOORDT.

*** PIETER KAREL DOEFF, *Procureur* bij de Arrondissements-Regtbank te Leyden, in qualiteit als *Curator* in den onbeheerden Boedel en Nalatenschap van wijlen den Heer PIETER DE KRUYFF, in leven zonder beroep, gewoond hebbende te Leyden en aldaar overleden, roept door deze op, alle de Crediteuren van gemelden overledene, om op Maandag den 21sten September 1840, des middags ten 12 uren, te compareren ten Kantore van den Ondergeteekenden, op de Breedestraat, Wijk IV. N°. 270, te Leyden, ten einde aan te hooren de REKENING en VERANTWOORDING, welke door hem van zijn beheer in gemelde Boedel alsdan zal worden afgelegd; zullende dadelijk daarna (indien er geen verzet plaats heeft) het batige saldo aan de Crediteuren worden uitbetaald.

Leyden, 5 *September* 1840. P. K. DOEFF.

*** TE HUUR, met November aanstaande of eerder, Een HUIS, met Vijf Behangen Kamers, geschikt ter verhuring aan H. H. Studenten, en verdere Gemakken, gelegen nabij de Academie. Te bevragen bij den Boekverkooper A. VAN BENTEN, op de Mare, te Leiden.

*** VERKOOPING OP *REGTERLIJK GEZAG*.

Op Heden Maandag den 7 September 1840, des voormiddags ten 10 ure, binnen Leyden, voor het huis op de Breedestraat, Wijk IV. N°. 337, van eenige MEUBILAIRE en andere ROERENDE GOEDEREN en daarna voor de stalling op de Oude Varkenmarkt, Wijk I. N°. 192, van PAARDEN en TUIGEN; gearresteerd bij geregistreerd Proces-Verbaal van den 26 Augustus 1840, door CORNELIS KAREL BIEGMAN, *Deurwaarder* bij de Arrondissements-Regtbank te Leyden, ten verzoeke van JAN BAPTIST ALBERTZ, *Zakkenverhuurder en Winkelier*, wonende te Rotterdam, ten laste van WILHELMUS LAURENTIUS BURGERS, *Paardenpostmeester*, wonende te Leyden.

*** J. M. SECREVE, *Commissionair* te Leyden, als last hebbende van zijne Meesters, zal op Donderdag den 10den September 1840, des voormiddags *ten half negen ure*, in het *Heeren-Logement* aan den Burg aldaar, ten overstaan van een bevoegd Beambte, presenteren te Verkoopen: Eene aanzienlijke Partij WOLLEN DEKENS, DUFFELS, LAKENS, BOEZELS, LINNENS en andere MANUFACTUREN; alles breeder bij Biljetten omschreven.

*** VRIJWILLIGE VERKOOPING.

Op Zaturdag den 12den September 1840, des avonds ten 6 ure, in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen Leiden, van: Een hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS en ERF, zijnde eene zeer gerenommeerde welbeklante *Broodbakkerij*, waarin die Affaire sedert onderscheidene jaren met goed succes is uitgeoefend en nog wordt gecontinueerd; staande en gelegen binnen Leiden, aan den Ouden Singel, op den hoek der Oostdwarsgracht, alwaar het eene uitgang heeft, geteekend Wijk V. N°. 403 en 403 rood; Kadaster Sectie B, N°. 884, groot 55 Ellen; — alsmede een hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS en ERF, ingerigt tot Pakhuis; staande en gelegen binnen Leiden, aan de Oostzijde van de Oostdwarsgracht, met eene vrije Poort daarnevens; geteekend Wijk V. N°. 519; Kadaster Sectie B, N°. 784; groot 1 Roe 9 Ellen.

Het voorschreve Perceel kan den 15den September worden aanvaard en worden bezigtigd Donderdag den 3den September, Dingsdag en Donderdag den 8sten en 10den September aanstaande, telkens van des middags ten 12 tot des namiddags ten 4 uren.

Nadere Informatiën zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris A. B. BARKEY Nz., te Leiden.

Bij de Wed. ANTHONY DE KLOPPER EN ZOON, te Leyden.